

VASTAUS VT SARI NÄREEN KYSYMYKSEEN NRO 29/2008

Vastauksena esitettyyn kysymykseen sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa seuraavaa:

Liikuntavirastosta saadun selvityksen mukaan sisäliikuntapalveluiden kysyntä kääntyy vuosittain selvään laskuun huhtikuussa ulkoilun ja muiden ulkoliikuntalajien kauden käynnistyessä. Tämä kehitys voimistuu entisestään toukokuussa.

Liikuntavirastossa on 2000-luvun alkupuolelta noudatettu käytäntöä, jossa sisäliikuntapaikkojen tarjonta keskitetään vaihteittain kesäkaudella muutamiin suuriin liikuntalaitoksiin. Näin pystytään palvelemaan taloudellisesti tehokkaalla tavalla mahdollisimman suurta joukkoa helsinkiläisiä liikkujia. Näitä kohteita ovat monitoimihallit (Kisahalli ja Liikuntamyly), suuret liikuntapuistot (Pirkkola ja Oulunkylä), maauimalat (Uimastadion ja Kumpula) ja lisäksi avoinna on ollut pääsääntöisesti yksi uimahalli (Pirkkola tai Itäkeskus).

Käytettävissä olevat talousarviomäärärahat ovat mahdollistaneet tämän tasoisen palvelutarjonnan ylläpidon. Jos tähän tehdään merkittäviä muutoksia, niin se edellyttää joko lisämäärärahan osoittamista siihen tai muiden palveluiden supistamista.

Muutaman viime vuoden aikana myös työvoiman saatavuus on asettanut omat haasteensa erityisesti huhti-toukokuussa ja elo-syyskuussa, jolloin laitosten toimintakaudet menevät päällekkäin. Maauimaloiden toiminnan valmisteluun ja käynnistymiseen keväällä on saatavissa vain rajoitettu määrä kausihenkilökuntaa. Tästä johtuen siihen joudutaan käyttämään myös liikuntaviraston muiden suljettavien laitosten vakinaista henkilökuntaa. Toisaalta tämä on myös koettu henkilökunnan piirissä tarpeellisenä työhyvinvointia ylläpitävänä työnkiertona.

Edellä mainitut toiminnalliset ja taloudelliset syyt ovat muotoilleet myös Yrjönkadun kesän aukioloajat. Muutama vuosi sitten tehtiin muutos, jossa Yrjönkadun uimahallin 1. kerroksen aukioloaikaa jatkettiin huhtikuun lopusta toukokuu lopulle. Tänä vuonna 1. kerros oli auki 25.5. asti. Osa Yrjönkadun uimahallin henkilökunnasta siirtyy Uimastadionille jo toukokuun alussa ja loput hallin sulkeutuessa kesäksi Kumpulan maauimalaan.

Yrjönkadun uimahalli on fyysisiltä puitteeltaan ja toimintatavaltaan laitos, joka vaatii suuren henkilökuntamäärän suhteessa tuotettuihin liikuntapalveluihin. Tässä tilanteessa on katsottu tarkoituksenmukaisemmaksi käyttää tätä resurssia liikuntapalveluiden tuottamiseen nimenomaan maauimaloissa suuremmalle joukolle sekä helsinkiläisiä että muita kaupungissa vierailijoita.

Kyselytunti

4.6.2008

**VASTAUS VT JOHANSSONIN, KARHUVAARAN, PUURAN JA
KOSKISEN KYSYMYKSIIN NRO 30, 34, 35 ja 37/2008**

Vastauksena esitettyyn kysymykseen sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa seuraavaa:

Ensiksi totean, että valtuutettu Johanssonin kysymys viipalepäiväkodin sijoittamispäätöksen viivästyisestä on aiheellinen. Ruotsinkielinen päiväkotiki Stigen toimi aikaisemmin Maunulassa, mutta taloyhtiön peruskorjauksen vuoksi toiminta siirrettiin tilapäistiloihin Oulunkylään. Evakkotila Oulunkylässä ei sijaintinsa eikä tilansa puolesta vastaa päiväkodin nykyisiä tarpeita. Uusista tiloista on neuvoteltu tilakeskuksen, sosiaaliviraston ja opetusviraston kesken. Neuvottelut ovat edenneet hitaasti, mutta tilanne on nyt ratkeamassa. Lähtökohtana on, että päiväkotiki Stigenille rakennetaan Maunulan ala-asteen pihalle väliaikaispaviljonki.

Valtuutetut Karhuvaara, Puura ja Koskinen kysyvät päivähoitopaikkojen riittävydestä. Vastaan näihin kysymyksiin yhteisesti seuraavaa:

Päivähoitopalvelujen alueellinen suunnittelu perustuu väestöennusteisiin. Helsingin väestörakenteessa nuoremmat ikäluokat ovat suurempia kuin aiempina vuosina ja alle kolmevuotiaita lapsia tulee päivähoitoon aikaisempaa enemmän. Samanaikaisesti kotihoidontuella olevien lasten suhteellinen määrä on laskenut edellisistä vuosista. Lasten määrän lisäksi päivähoitopaikkojen tarpeeseen vaikuttaa olennaisena tekijänä nykyinen, hyvä työllisyystilanne.

Pääsääntöisesti perheille pyritään järjestämään päivähoito asuinpaikan mukaiselta päivähoitoalueelta. Tilanne on kuitenkin jonkin verran muuttunut edellisistä vuosista, sillä palvelujen tarve on kasvanut ja vaikeuttanut päivähoitopaikan saantia läheltä kotia. Tällaiseen vaihteluun vastataan ensin säätelemällä tarjontaa olemassa olevissa toimintapisteissä ja lähialueilla. Syksyn tilanteeseen varaudutaan ottamalla käyttöön lisätiloissa noin 400 paikkaa. Kuukausittain seurataan päivähoitotilojen käyttöä, mikä mahdollistaa tilojen tasapuolisen käytön koko Helsingin alueella. Myös koulujen kanssa tehdään yhteistyötä lisätilojen saamiseksi päivähoitotilojen käyttöön. Päivähoitopalvelujen alueellisissa suunnitelmissa otetaan huomioon myös yksityinen päivähoitotarjonta. Päivähoitopalveluja ei ole viime vuosina vähennetty.

Asiakasohjausprosessia kehitetään sähköisen asioinnin myötä. Helsingissä saadaan hyvin tietoa koko kaupungin palvelutilanteesta palveluverkon päivittämisen ja asiakasohjauksen yhteydessä. Vanhemmilta on kysytty heidän tyytyväisyyttä lastensa päivähoitopaikkaan syksyllä 2007. Kyselyyn vastanneista 95 % oli tyytyväisiä saamaansa hoitopaikkaan. Kysely on tarkoitus tehdä joka toinen vuosi.

Sijaisjärjestelmä on tärkeä varhaiskasvatuksessa ja sitä seurataan ja arvioidaan vuosittain. Vakinaisia sijaisia on yhteensä 54, joista 46 on hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluvia. Syyskuun alusta lisätään vakinaisia sijaisia 13:lla. Vakinaisten sijaisten lisäksi sosiaalivirasto ostaa Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä omiin vakansseihin verrattuna lähes kolminkertaisen määrän sijaisia.

Johtamisselvityksen myötä lisättiin lastentarhanopettajia perustyöhön ja tehtiin suunnitelma osaamisen lisäämisestä maahanmuuttajataustaisten lasten ryhmätarpeisiin. Varhaiskasvatuksessa on tärkeää tukea lapsen kasvua ja ehkäistä esim. oppimisongelmien syntyä.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee hoitopaikan järjestämistä koskevia asetusten muutoksia liittyen vanhempien työllistymiseen. Hoitopaikan tarpeisiin pyritään vastaamaan mahdollisimman nopeasti ja joustavasti. Sosiaalivirasto seuraa muutoksen vaikutuksia ja tuo sosiaalilautakunnalle selvityksen muutoksen edellyttämistä toimenpiteistä lokakuun aikana.

Kyselytunti

4.6.2008

VASTAUS VT STEFAN JOHANSSONIN KYSYMYKSEEN NRO 31/2008

Vastauksena esitettyyn kysymykseen rakennus- ja ympäristöintia johtava apulaiskaupunginjohtaja toimittaa jäljennöksen liikennelaitoksen antamasta lausunnosta.

VASTAUS VT SOLE MOLANDERIN KYSYMYKSEEN NRO 32/2008

Vastauksena esitettyyn kysymykseen kaupunginjohtaja toteaa seuraavaa:

Kuntalaissa määritellään kunnallinen liikelaitos ja säädetään sen perustamisesta sekä hallinnon ja talouden järjestämisestä. Kunnallista liikelaitosta koskeva sääntely lisättiin kuntalakiin 15.5.2007 lukien. Jo tätä ennen kuntalakiin sisältyi säännöksiä mm. liikelaitoksen perustamisesta, hallinnon järjestämisestä sekä liikelaitokselle asetettavista tavoitteista, mutta liikelaitoksen käsitettä ei aiemmin oltu määritetty kuntalaissa.

Eräissä tyyppillisesti kunnan hoitamissa tehtävissä on erityislailla säädetty toiminnan kirjanpidollisesta eriyttämisestä kunnasta. Tällaisia lakeja ovat mm. sähkömarkkinalaki ja vesihuoltolaki. Eriyttämisellä em. laeissa tarkoitetaan liiketoiminnan tulojen ja menojen sekä varojen ja pääomien pitämistä erillään kunnan kirjanpidossa siten, että liiketoiminnalle voidaan laatia erillinen tuloslaskelma ja tase. Eriyttämisvaatimusta on perusteltu ensisijaisesti keinona varmistaa toiminnan tulosta ja rahoitusta kuvaavien tietojen läpinäkyvyys, mikä osaltaan varmentaa kilpailun tasapuolisuutta ja toisaalta hinnoittelun kustannusvastaavuutta. Helsinki ja useimmat kunnat ovat hoitaneet eriyttämisen järjestämällä kyseiset toiminnot liikelaitosmuotoon.

Kuntalain mukaan kunta tai kuntayhtymä voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisten periaatteiden mukaan hoitettavaa tehtävää varten. Liiketoiminnalla tarkoitetaan tehtävää, joka liikelaitoksen näkökulmasta on kannattavaa siten, että varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan ainakin pitkällä aikavälillä tulo-rahoituksella. Liiketoiminnan tunnuspiirteenä on lisäksi markkinaehtoisuus siten, että asiakassuhde on sopimusperusteinen.

Kunnalliselle liikelaitokselle voidaan antaa myös tehtävä, jota hoidetaan liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti, vaikka kyse ei ole varsinaisesta markkinaehtoisesta liiketoiminnasta. Tehtävä on liiketaloudellisten periaatteiden mukaan järjestettyä silloin, kun tehtävän tulojen on tarkoitus kattaa sen suorittamisesta aiheutuvat menot. Kuntalain perustelujen mukaan liikelaitoksen tehtävämäärittelyn erityisenä tarkoituksena on ollut tehdä mahdolliseksi liikelaitos –mallin käyttö kunnan sisäisessä tilaaja/tuottaja-mallissa.

Kunnat, Helsinki mukaan lukien, ovat perinteisesti järjestäneet liikelaitosmuotoon energia-, vesi-, liikenne- ja satamatoiminnot. Tähän on ollut syynä toimintojen liiketoiminnallinen luonne ja myös edellä todetut erityislakien velvoitteet. Tilaaja/tuottajamallin yleistyessä kuntien sisäisessä toiminnassa on tuottajajyksiköitä enenevässä määrin järjestetty

liikelaitosmuotoon. Tähän perustuu myös kysymyksessä mainittu taloushallintopalvelu –liikelaitoksen perustaminen.

Helsingin kaupungin toimintoja tehostetaan jatkuvasti hakemalle eri toiminnoille tarkoituksenmukaisin organisaatiomuoto. Liikelaitos on kuntalain mahdollistama toimintojen järjestämismuoto. Toimintojen järjestäminen liikelaitosmuotoon lisää tulosvastuuta, selkeyttää tuloksen laskentaa ja kannattavuuden arviointia sekä lisää kustannustietoisuutta. Talouden kirjanpidollinen eriyttäminen varmistaa toiminnan tulosta ja rahoitusta kuvaavien tietojen läpinäkyvyyden. Liikelaitosmalliin ei liity negatiivisia vaikutuksia tavanomaiseen virasto-organisaatioon verrattuna, kun sitä käytetään toiminnoissa, joihin se on kuntalain mukaan tarkoitettu.

Liikelaitos on juridisesti osa kuntaa, henkilöstö palvelussuhteessa kuntaan ja liikelaitos toimii valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti.

Suomen kunnissa on noin 140 liikelaitosta. Liikelaitoksia toimii 18 toimialalla 65 kunnassa.

VASTAUS VT ARJA KARHUVAARAN KYSYMYKSEEN NRO 33/2008

Vastauksena esitettyyn kysymykseen sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa, että osaaminen on kaupungin henkilöstöstrategiakauden 2006 -2008 painopistealue. Virastoissa ja laitoksissa osaamisen kehittäminen on sisällytetty henkilöstöohjelmiin.

Henkilöstökeskuksesta saadun selvityksen mukaan vuonna 2006 oli kaupungin omaa koulutusta 98.084 koulutuspäivää ja ulkopuolista koulutusta 46 017 koulutuspäivää. Henkilöä kohti koulutuspäiviä oli 3,8. Vuonna 2007 vastaavat luvut olivat omaa koulutusta 108 651 koulutuspäivää ja ulkopuolista koulutusta 46 039. Henkilöä kohti koulutuspäiviä oli 4,0. Vuoden 2008 tavoitteena on säilyttää vähintään vuoden 2007 taso koulutuksissa. Tarkkoja lukuja ammattiryhmittäin koulutetuista ei ole saatavissa koko kaupungin osalta.

Kaupungin keskitetyn koulutuksen kohderyhmänä (henkilöstökeskus tuottajana) ovat olleet esimiehet, johto, asiantuntijat ja muutostilanteissa olevien organisaatioiden henkilöstö. Tietotekniikkakoulutusta on järjestetty myös keskitettynä kaupungin henkilökunnalle virastojen tarpeiden mukaan.

Virastojen koulutukset ovat pitäneet sisällään sekä ammatillista tutkintoon johtavaa koulutusta että muuta ammatillista täydennyskoulutusta. Seuraavassa esimerkkinä kahden suurimman viraston koulutukset.

Sosiaalivirastossa suurimmat ryhmät ovat olleet sosiaaliohjaajat, lastentarhanopettajat, lähihoitajat ja kodinhoitajat. Vuonna 2006 oli koulutuspäiviä 31 653 ja päiviä oli henkilöä kohti 2,8 sekä vuonna 2007 puolestaan 35 726 ja päiviä henkilöä kohti 3,1. Terveyskeskuksessa vuosien 2006 ja 2007 aikana henkilöstökoulutusta toteutettiin yhteensä 34 248 koulutuspäivää. Koulutuspäiviä oli henkilöä kohti 4,8 päivää vuonna 2006 ja 4,0 päivää vuonna 2007. Suurimmat koulutettavien ryhmät olivat amk-tutkinnon tai opistoasteen tutkinnon suorittaneita sekä perustutkinnon tai kouluasteen tutkinnon suorittaneita.

Vuonna 2008 painopiste on henkilöstöstrategian mukaisesti edelleen osaamisen kehittämisessä ja taso on vähintään sama kuin vuonna 2007. Ammatillinen substanssiin painottuva täydennyskoulutus suurissa ammattiryhmissä ja mm. esimiesten osaamisen kehittäminen sekä tietotekniikkavalmiuksien kehittäminen ovat osaamisen kehittämisen alueita.

VASTAUS VT SIRPA PUHAKAN KYSYMYKSEEN NRO 36/2008

Vastauksena esitettyyn kysymykseen kaupunginjohtaja toteaa seuraavaa:

Yleisellä tasolla kaupungilla ei ole olemassa ohjeistusta, joka erityisesti määrittäisi yrittäjä/free lance –suhdetta kysymyksessä tarkoitetuissa tapauksissa.

Elinkeinopalvelussa (matkailu, tapahtumat, elinkeinokehitys) käytetään paljon ulkopuolisia palveluntuottajia ja valinnat tapahtuvat asiaperusteisesti, eivät verotuksellisen tai juridisen muodon mukaan.

Sosiaalivirastossa ei ole yleistä ohjeistusta ko. asiasta. Jokaisen palvelu- tai vastaavan yksikön johto ratkaisee oman budjettinsa puitteissa tällaisista hankinnoista ja päättää itse keneltä palvelu ostetaan. Mitään estettä free lance –toimijoiden käytölle ei ole. Nuorisotoimessa tilanne on sama. Free lance –toimijoita käytetään aivan samalla tavalla kuin yritysmuodossa toimivia, valinnat tapahtuvat asiapohjalta. Myöskään kulttuuriasiainkeskus ei tee eroa yksityishenkilöiden, free lance –toimijoiden tai yrittäjästatuksella toimivien kesken. Sekä palkka- että palkkiopohjaisia sopimuksia tehdään jatkuvasti.

Free lance –määritelmä on kaikkineen tulkinnanvarainen. Eri toimialoilla free lance –toiminnan verokohtelu ja esim. tekijänoikeudet ovat erilaisia. Käytännössä free lance –toimijat ovat luonnollisia henkilöitä, joiden palkkioista maksetaan normaalit sivukulut. Ennakonpidätyksissä voi olla toimijakohtaisia ja toimeksiantokohtaisia eroja. Yritykselle maksetaan sovitusti laskun mukaan. Nämä eroavuudet eivät kuitenkaan vaikuta esim. taiteilijoiden tai esiintyjien valintaan kaupungilla.

Kyselytunti

4.6.2008

VASTAUS VT YRJÖ HAKASEN KYSYMYKSEEN NRO 38/2008

Vastauksena esitettyyn kysymykseen sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toimittaa jäljennöksen terveyskeskuksen antamasta lausunnosta.